

GBP.0210-4/21

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W STAREJ BIAŁEJ ZA 2020 ROK

I. Status formalno-prawny

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej jest samorządową instytucją kultury, wpisana została przez organizatora do Rejestru Instytucji Kultury, poz. nr 1 z dnia 28.04.2006 r., posiada osobowość prawną. Działa w oparciu o statut nadany Uchwałą Nr 166/XXIV/06 Rady Gminy w Starej Białej dnia 09 marca 2006 r., w zakresie zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa.

II. Sieć biblioteczna

Na terenie Gminy Stara Biała funkcjonują dwie placówki:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej, ul. Jana Kazimierza 1
- Filia biblioteczna w Nowych Proboszczewicach, ul. Floriańska 20

III. Zbiory biblioteczne

Księgozbiór bibliotek liczy ogółem **22 716** woluminów (*stan na 31.12. 2020 r.*)

W roku sprawozdawczym z dotacji organizatora zakupiono **852** wol. na kwotę: **20 000** zł i **23** zbiory audiowizualne (13 audiobooków i 10 filmów na DVD dla dzieci) na kwotę: **500,00** zł

Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” *Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, otrzymano dofinansowanie w wysokości **5 000,00** zł, za które zakupiono **216** wol.

Ogółem do bibliotek przybyło **1 068** wol. i **23** zbiory audiowizualne na łączną kwotę: **25 500,00** zł . Wskaźnik zakupu nowości na 100 mieszkańców osiągnięty przez biblioteki w 2020 r. wyniósł 9,11 wol. , a wskaźnik ogółu woluminów na 100 mieszkańców 193,87 . Filia w Nowych Proboszczewicach otrzymała w formie daru z Książnicy Płockiej **2** wol.

Zakup księgozbioru w poszczególnych placówkach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej - **648** wol. na kwotę: **14 700** zł
- Filia w Nowych Proboszczewicach – **420** wol. na kwotę: **10 300** zł

Księgozbiory na bieżąco są aktualizowane i wzbogacane o nowości wydawnicze. Biblioteki poprzez odpowiednią politykę gromadzenia zbiorów dostosowują księgozbiór do potrzeb swoich czytelników. Gromadzimy najlepsze i najwartościowsze pozycje książkowe, które są dostępne na rynku wydawniczym. Przy wyborze określonych tytułów bierzemy także pod uwagę sugestie czytelników, którzy chcieliby, aby w naszym księgozbiorze znalazły się książki, które ich najbardziej interesują. Zakupy nowości dokonywane były w hurtowniach książek i księgarniach internetowych.

W 2020 r. do bibliotek zakupiono :

- literaturę polską i obcą dla dorosłych: powieści obyczajowe, historyczne, sensacyjne, kryminalne, thrillery psychologiczne, romanse,
- literaturę dla młodzieży: powieści przygodowe, historyczne, horrory, literaturę SF i fantasy,
- literaturę dla dzieci: baśnie, bajki, wierszyki, komiksy, książki z dużymi literami do samodzielnego czytania, książki zabawki dla maluchów, bajki w języku angielskim,
- bajki terapeutyczne, które pomagają dzieciom odnaleźć się w trudnych sytuacjach. Pokazują jak radzić sobie z lękami, jak znosić porażki oraz minimalizują problem, wskazując drogę wyjścia. Każda z bajek poprzedzona jest komentarzem psychologa.
- lektury szkolne z opracowaniem, zgodnie z aktualnym kanonem,
- poradniki dla rodziców, które mogą zainspirować do skutecznych działań wychowawczych, pobudzić do refleksji, udzielić potrzebnych wskazówek i rad.
- książki popularnonaukowe dla dorosłych i dzieci z różnych dziedzin wiedzy.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada w swoich zbiorach **80** tytułów książek z serii *Duże Litery*, są to powieści obyczajowe, sensacyjne, biografie i literatura faktu. Z książek tych korzystają osoby z dysfunkcją wzroku i seniorzy. Biblioteka gromadzi i udostępnia zbiory audiowizualne, posiada w swoich zbiorach **146** tytułów.

Wszystkie zakupione zbiory były na bieżąco opracowywane w systemie bibliotecznym Mak+ (*MakPlus*)

Nasze elektroniczne katalogi są udostępnione na stronie www.biblioteka.starabiala.pl i na stronie msib.pl (*Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej*). W 2020 r. liczba wejść w katalogi *on-line* dostępne na stronie internetowej biblioteki wyniosła – **4 492**

W ramach niezbędnej selekcji usunięto ze zbiorów **750** wol.. Selekcja dotyczyła książek zniszczonych, o nieaktualnej treści i mało atrakcyjnych czytelniczo.

IV. Użytkownicy

W bibliotekach zarejestrowano ogółem **757** użytkowników (tabela nr 1,2) , w tym: **566** kobiet i **191** mężczyzn.

Liczba użytkowników w poszczególnych bibliotekach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej – 363
- Filia w Nowych Proboszczewicach – 394

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej wraz z Filią w Nowych Proboszczewicach bierze udział w projekcie, w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo **„Mała książka - wielki człowiek”**, której celem jest zachęcenie rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym od 3 do 6 lat (*roczniki 2014 -2017*), które przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie **Wyprawkę Czytelniczą**, a w niej: książkę **„Pierwsze czytanki dla...”** dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz **Kartę Małego Czytelnika**. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Oprócz dyplomu przedszkolak otrzyma także drobny czytelniczy upominek. Dla rodziców przygotowano praktyczny poradnik o korzyściach wpływających z codziennego czytania dziecku i odwiedzania z nim biblioteki. Dzięki broszurze rodzice dowiedzą się, dlaczego literatura pełni tak ważną rolę w zrównoważonym, zdrowym rozwoju dziecka, znajdą też wiele czytelniczych porad i inspiracji. Projekt „Mała książka - wielki człowiek” rozpoczął się w naszych bibliotekach od akcji promocyjnej. Oddziały przedszkolne oraz grupy „0” otrzymały plakaty i ulotki dla rodziców. Informacje promocyjne projektu pojawiły się na stronie internetowej biblioteki i stronie Urzędu Gminy Stara Biała. Biblioteki od 01.10.2020 r. do 31.12.2020 r. pozyskały 52 nowych małych czytelników.

Tabela nr 1 - Użytkownicy zarejestrowani wg wieku

Wiek w latach	2019	2020	Różnica
do lat 5	10	44	+ 34
6 - 12	116	107	- 9
13 - 15	65	56	- 9
16 - 19	45	41	- 4
20 - 24	25	19	- 6
25 - 44	282	242	- 40
45 - 60	159	157	- 2
powyżej 60	89	91	+ 2
Ogółem	791	757	- 34

Tabela nr 2 – Użytkownicy zarejestrowani wg zajęcia

Zajęcie	2019	2020	Różnica
osoby uczące się	222	186	- 36
osoby pracujące	319	302	- 17
pozostali	250	269	+ 19
Ogółem	791	757	- 34

V. Udostępnianie zbiorów i działalność informacyjna

W 2020 roku wypożyczono na zewnątrz **12 585** wol. (tabela nr 3) . Wskaźnik wypożyczonych książek na 100 mieszkańców wyniósł **107,40** wol. , a na statystycznego użytkownika **17,57** wol.. Biblioteki gromadzą i udostępniają **18** tytułów czasopism pochodzących z prenumeraty , których wypożyczono na zewnątrz **262**. Wypożyczono **33** zbiory audiowizualne .

Tabela nr 3 – Wypożyczenia zbiorów na zewnątrz

Rok	Odwiedziny czytelników	Wypożyczenia ogółem	Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	Literatura dla dorosłych	Literatura popularno naukowa
2019	8 701	13 169	2 292	9 663	1 214
2020	7 292	12 585	2 397	9 322	866
Różnica	- 1 409	- 584	+ 105	- 341	- 348

Tabela nr 4 – Udostępnienia w czytelniku

Rok	Odwiedziny czytelników	Księgozbiór	Czasopisma
2019	59	48	117
2020	11	2	18
Różnica	- 48	- 46	- 99

VI. Komputeryzacja biblioteki i automatyzacja procesów bibliotecznych

Biblioteki posiadają łącznie **5** komputerów. Dla użytkowników do dyspozycji są **3** stanowiska z dostępem do Internetu, możliwością drukowania i skanowania . W 2020 r. z dostępu do Internetu skorzystało **11** osób. Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filią

pracują w systemie bibliotecznym MAK+ (*MakPlus*). System pozwala na objęcie komputeryzacją wszystkich procesów bibliecznych: gromadzenia i opracowania wszystkich typów dokumentów, prowadzenia kontroli zbiorów i udostępniania.

Czytelnicy naszych bibliotek, którzy są zarejestrowani w systemie MAK+ (*MakPlus*) mogą korzystać w Gminnej Bibliotece Publicznej i Filii w Nowych Proboszczewicach z jednej karty czytelnika bez konieczności ponownej rejestracji. Zasady korzystania ze zbiorów biblioteki określone są regulaminem. Do katalogu elektronicznego wprowadzono **22 316** wol. tj. **98 %** całości księgozbioru (*stan na 31.12. 2020 r.*).

VII. Działalność kulturalno - oświatowa

Oprócz udostępniania księgozbioru, zaspokajania potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności lokalnej, biblioteki prowadzą również działalność kulturalno- oświatową skierowaną głównie do dzieci i młodzieży. W ofercie biblioteki znajdują się propozycje o charakterze cyklicznym jak „*Ferie w bibliotece*”, „*Wakacje w bibliotece*” i „*Spotkania z bajką*”. W swoich działaniach preferujemy formy, które w najciekawszy sposób promują książki i czytelnictwo. Należą do nich spotkania autorskie, lekcje biblieczne, wystawy książkowe i wycieczki do biblioteki. W 2020 roku zrealizowano następujące zadania:

W dniu **09.01.2020 r.** w ramach projektu „**Mały Miś w świecie wielkiej literatury**” realizowanego przez Przedszkole w Nowych Proboszczewicach, Filia biblioteczna miała przyjemność gościć grupę przedszkolaków w wieku 2,5 – 4 lata. Podczas spotkania dzieci wysłuchały wzruszającej i zabawnej historii o przyjaźni, która pozwala przełamać przedszkolne problemy malucha pt. „*Słoniątko Trąbiątko w przedszkolu*” Sharon Rentty. Zaproszenie biblioteki do współpracy nie było przypadkowe ponieważ projekt zakłada rozwijanie i promowanie czytelnictwa wśród dzieci, poprzez wspólne głośne czytanie. Biblioteka doskonale wpisuje się w jego potrzeby posiadając w swoich zbiorach duży wybór bajek i historii dla najmłodszych. Książki wypożyczone w bibliotece będą czytane w wielu domach przedszkolaków.

Frekwencja wyniosła 54 dzieci.

17 - 21.02.2020 r. – w ramach cyklu „**Ferie w bibliotece**” zorganizowano.

- zajęcia plastyczne z wykorzystaniem różnych technik,
- zabawy literackie i ruchowe,
- łamigłówki, zagadki, kalambury,
- głośne czytanie bajek.

Na zakończenie zajęć wszyscy aktywni uczestnicy otrzymali dyplomy i drobne upominki.

Frekwencja wyniosła 54 osoby – organizowała Filia w Nowych Proboszczewicach.

20.02.2020 r. - podczas trwania ferii zimowych dla najmłodszych czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej odbyły się warsztaty malowania piaskiem. Dzieci wykonywały barwne rysunki posypując płaszczyznę obrazka-szablonu kolorowym piaskiem. Te kreatywne zajęcia pozwoliły uczestnikom warsztatów odkryć nowe umiejętności, była to również dobra okazja do sprawdzenia swojej wyobraźni i znakomity trening zręczności manualnej. W warsztatach wzięło udział 17 osób.

W dniu **11.03.2020 r.** we współpracy z Przedszkolem w Nowych Proboszczewicach, zorganizowano konkurs recytatorski „**Julian Tuwim dzieciom**”. Celem konkursu była prezentacja umiejętności artystycznych dzieci, zainteresowanie poezją dziecięcą oraz jej popularyzacja. W konkursie wzięło udział 18 dzieci w dwóch kategoriach wiekowych: trzy – czterolatki oraz pięć – sześciolatki. Trzyosobowe jury, w skład którego weszli pracownicy przedszkola i biblioteki oceniało występy maluchów. Laureaci I, II i III miejsca, w każdej kategorii wiekowej otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy. Pozostałym uczestnikom zostały wręczone dyplomy - podziękowania i symboliczne nagrody.

Od **01.07 do 15.09. 2020 r.** dla miłośników czytania Gminna Biblioteka Publiczna zorganizowała zabawę pod hasłem „**Wakacyjne Wyzwanie Czytelnicze**”. Warunkiem uczestnictwa w zabawie było posiadanie karty bibliotecznej na swoje imię i nazwisko. Każdy czytelnik zgłaszający chęć udziału otrzymał kartę na której mógł zapisywać tytuł i autora przeczytanej książki i zbierać naklejki. Regulamin zakładał możliwość przeprowadzenia przez bibliotekarza weryfikacji przeczytanego tekstu poprzez zadanie kilku pytań dotyczących treści. Do wyboru było 40 czytelniczych wyzwań (np. wypożycz i przeczytaj : książkę przedstawiającą historię Polski, książkę o zwierzętach, książkę wybraną dla Ciebie przez rodziców, książkę na podstawie której został nakręcony film, komiks, czy powieść ulubionego pisarza, której jeszcze nie czytałeś...) Wakacyjna zabawa skierowana była do młodych czytelników w wieku od 6 do 15 lat. Wyzwanie czytelnicze podjęło 11 osób.

03.12.2020 r. – odbyło się przedświąteczne spotkanie z bajką on-line. Nawiązując do zbliżających się świąt Bożego Narodzenia bibliotekarka przeczytała dzieciom książkę z serii Magiczne Świąta pt. „Wesołych Świąt, bałwanku! W spotkaniu wzięły udział – 3 grupy przedszkolaków z Przedszkola w Nowych Proboszczewicach – łącznie 46 dzieci.

VIII. Działalność bibliotek w pandemii

Z powodu pandemii Covid-19 biblioteki nieczynne były dla czytelników od 12.03.2020 r. do 30.04.2020 r.. Wznowienie działalności nastąpiło 04.05.2020 r., w reżimie sanitarnym. Ze względów bezpieczeństwa działalność naszych placówek ograniczała się do przyjmowania zwrotów oraz wypożyczania zamówionych książek. Czytelnicy dokonywali rezerwacji zbiorów poprzez konto czytelnika, e-mailowo lub telefonicznie. Zgodnie z rekomendacją Biblioteki Narodowej nie było wolnego dostępu do zbiorów, książki podawał bibliotekarz. W lipcu przywrócono czytelnikom dostęp do księgozbioru. Wprowadzono większy limit wypożyczonych egzemplarzy dla stałych czytelników i przedłużano okres wypożyczenia. Czytelnik wchodzący do biblioteki ma obowiązek noszenia maseczki ochronnej, dezynfekcji dłoni oraz zachowania bezpiecznej odległości pomiędzy pracownikami biblioteki i innymi osobami korzystającymi z usług biblioteki. Dozowniki z płynem do dezynfekcji rąk i rękawice jednorazowe dostępne są w każdej placówce bibliotecznej. Czytelnik przed przystąpieniem do przeglądania

zbiorów ma obowiązek zdezynfekowania dłoni lub założenia rękawic ochronnych. Wypożyczanie zbiorów i czasopism odbywa się tylko na zewnątrz. Zawieszono do odwołania korzystanie ze stanowisk komputerowych oraz książek i czasopism w czytelnicy. Nie odbyły się zaplanowane spotkania autorskie, warsztaty plastyczne i wycieczki do biblioteki. Wszystkie zwracane przez czytelników zbiory poddawane są 3-dniowej kwarantannie w wyznaczonych pomieszczeniach. Godziny otwarcia bibliotek dla czytelników i czas pracy pracowników pozostał bez zmian. Biblioteki ponownie były zamknięte od 09.11.2020 r. do 27.11.2020 r.

Sporządziła:
Hanna Smardzewska
Kierownik GBP